

Zadnje dni po svetu

Ptuj, 12. maja 1954. Po dva in poltedenskem poteku azijske konference v Zenevi, je možno ugotoviti nekaj značilnosti naj-novejšega razvoja odnosov med zahodnimi silami, katerih bistvo je pravzaprav tak potek konference tudi omogočilo. Predvsem je opazno dejstvo, da zahodni blok na tej konferenci niti zdaleč ne nastopa tako enotno, kakor je bil to primer na nedavni konferenci v Berlinu. To je izkoristil Vzhod in tako je lahko prišlo do tega, da je ob razpravi o rešitvi indokitskega problema delegacija upornega Vietnoma predlagala ne samo priznanje neodvisnosti indokitskih držav, temveč celo umik francoskih čet iz te dežele. Ni dvoma, da ta predlog ne bo sprejet, saj spada v vrsto tozadevnih vzhodnih predlogov, ki zadevajo Nemčijo, Korejo ali Avstrijo, vendar kaže dokajšen občutek trdnosti pozicij vzhodnega bloka.

Ni dvoma, da je do tako čvrste stališča vzhodnih delegacij prispeval svoje tudi padec trajnave Dien Bien Fu, ki ga čete Francoške unije spričo ogorčeni napadov upornih Vietnamcev, ki so zavzete trdnjave prav v tej lazi: konference potrebovali, niso mogle več obdržati.

Naprotje temu stanju pa je, kot že rečeno, dokajšna zmeda v zahodnem bloku. Zdi se, da temu ni kriva kljub vsem svojim slabostim toliko Francija, kakor Vel. Britanija, ki se je spustila na položaj nekakšnega posredovalca, v čemer prihaja gotovo do izraza vpliv britanske laburistične stranke, kakor tudi v ZDA, kjer se ne znajdejo od začudenja, da je Dulles doživel v Evropi takšno osamljenost, ko se je zavzemal za svoj »ostri kurz« na Daljnem vzhodu.

JUGOSLAVIJA IN EVROPSKA OBRAMBNA SKUPNOST

Mnogo določneje kakor se je pred kratkim o odnosu Jugoslavije do organizacije Evropske obrambne skupnosti izrazil državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, je pred nekaj dnevi: to napravil predsednik Tito v intervjuju, ki ga je dovolil nekemu inozemskemu novinarju. Predsednik Tito je dejal, da bi Jugoslavija pristopila k Evropski obrambni skupnosti, če bi se predhodno razširile njene osnove, če bi torej predhodno utvarili tudi med ostalimi članicami potrebno politično in gospodarsko osnovo, ki bi bila temelj vojaški zvezi.

Predsednik Tito je s tem v zvezi pojasnil tudi trenutno situacijo okrog tržaškega vprašanja ter izrazil prepričevanje, da je možno to vprašanje rešiti ter da ne more biti to ovira za uresničenje Evropske obrambne skupnosti.

Predsednik Tito je nadalje pojasnil status Jugoslavije kot neodvisne države, ki lahko največ koristi miru ravno v obliki balcanske zveze, ne pa tudi s članstvom v Atlantskem paktu. To izjavo iz njenega zemljepisnega položaja, kakor tudi iz osnov zunanje in notranje politične narave.

Polje drugega so te izjave predsednika Tita prinesle dokaj jasnost v razna vprašanja jugoslovanke zunanje politike, ki so bila posebno v inozemstvu čisto predmet vseh mogočih pametnih in neumnih kombinacij in domnevanj. V tem pogledu so bili posebno aktivni v Italiji. Po teh izjavah pa je tudi njih zlobni fantaziji močno zoženo področje udejstvovanja, predvsem pa: iz nejasnosti ne bodo mogli kovati pri zavestnih na Zahodu kakih političnih koristi, ali vsaj naši državni povzročati škodo.

Strokovna in vsestranska vzgoja obrtništva

— osnovna naloga Obrtne zbornice

Obrtništvo se je po likvidaciji dirigranega gospodarstva okrog leta 1950 znašlo pred nalogo, da je moralo samo skrbeti za reševanje vsemogočih tekočih problemov svojega poslovanja: od nabavljanja surovin in produkcijskega materiala pa do izučevanja obrtnih vajencev in opravljanja mojstrskih izpitov. Da bi se vsa ta vprašanja reševala dovolj sodobno in demokratično, kakor glede na našelo, da naj vsaka stroka sama skrbi za vprašanje vzgoje svojih kadrov, so bile po okrajih Slovenije ustanovljene obrtne zbornice. Tako tudi v Ptuj.

Ptujska obrtna zbornica je bila ustanovljena 4. avgusta 1950. V času svojega obstoja je posvečala vso skrb predvsem strokovnemu dvigu obrtniškega kadra in v ta namen organizirala že v letu 1951 seminar za mojstrske izpite, ki se ga je udeležilo 40 kandidatorov, naslednje leto pa prikorjavljali tečaj moškega in ženskega krojaštva, ki ga je z uspehom dovršilo 40 tečajnikov. V letu 1953 je bil izveden tečaj usnarske stroke s 23 udeleženci. Vendar se zbornica ni omejila samo na tečaje, temveč je poleg številnih drugih svojih nalog obračala posebno pozornost vajeniškemu šolstvu. Tem šolam je nudila vso možno pomoč s strokovnim predavateljskim kadrom kakor tudi drugače, predvsem pri organizaciji šolskih razstav, izdavi predmetnikov, roditeljskih sestankih itd.

Zbornice je pripadala tudi naloga organizacije in vodstva opravljanja pomočniških izpitov. V ta namen je v letu 1951 formirala pomočniško izpitno komisijo, istočasno pa prevzela skrb za vključevanje vajencev v uk. sklepanje učnih pogodb, pošiljanje vajencev v strokovne tečaje in vajenske šole itd. Zbornica je vse to delo v pre-

teklih letih opravljal v splošno zadovoljstvo in v korist razvoju našega celotnega gospodarstva.

Poseben razmah pa je zavzele delo zbornice v letu 1953. V tem letu je zbornica vključila v uk skupno 128 vajencev ter se s tem v zvezi borila z različnimi težavami. Ena najvažnejših je vsekakor bilo pomanjkanje učnih mest, kar je posebno evidentno za ženska učna mesta. Zbornica si je v tem pogledu pomagala tako, da je vključevala deklice na taka moška učna mesta, kjer je to možno, n. pr. moško krojaštvo, radio-tehnika itd.

Toda tudi druge ovire so, ki otežkočajo vajencem vstop in nadaljevanje uka. To je predvsem nizka predizobrazba, ki je često vzrok, da vajenci težko sledijo predvsem predavanjem v vajeniški šoli in da navadno v zadnjem letu uka popolnoma odpovedo. T: so pozneje v gotovi meri tudi kader šušmarjev na podeželju, ali priučena obrtna delovna sila v obratih.

O vseh teh in številnih dru-

gih problemih obrtništva je 9. maja t. l. govoril na občnem zboru Okrajne obrtne zbornice v Ptujju njen predsednik tov. Mirko Ogorelec pred številnimi zastopniki državnega, združnega in privatnega obrtništva ter pred zastopniki OLO Ptuj, OK ZKS Ptuj, sorodnih ustanov v Ptujju in Mariboru, kakor tudi pred zastopnikom republiške obrtne zbornice v Ljubljani. V njihovi prisotnosti se je odvijala tudi občirna diskusija o teh problemih, prav tako pa je bil sprejet delovni načrt za naslednje obdobje, ki predvideva nadaljnjo skrb zbornice za napredek in politični dvig obrtništva, organizacijo nadaljnjih strokovnih tečajev, sodelovanje z organi ljudske oblasti pri reševanju obrtniških vprašanj ter številne druge.

Na občnem zboru so izvolili tudi nov odbor zbornice, v katerega predsedstvo je bil ponovno izvoljen dolgoletni delavec v obrtniških strokovnih organizacijah kakor tudi druge poznani dosedani predsednik tov. Mirko Ogorelec.

Na ormožkem področju — več političnega dela

V Ormožu je bila 4. maja t. l. občinska konferenca ZKS, ki ji je prisostvovalo nad 60 članov.

Poročilo o delu občinskega komiteja ZKS Ormož je podal tov. Celestin Sedmak in v njem nanašal vrsto političnih problemov v občini. Poudaril je da posamezni člani ZKS Ormož še niso začeli z delom v množičnih organizacijah, zaradi česar sepa delo krajevnega sindikalnega sveta in sindikalnih podružnic, zlasti večjih, kjer je politično delo prepuščeno delavskim svetom ali upravnim odborom. V ormožki opekarni in na žagi

OZZ je treba ožviti delavski svet in odbor sindikalne podružnice, da se ne bi v upravnim in političnim delom bavil samo upravniki in še kdo izmed uslužbencev in da ne bi tudi v bodoče bilo posledic takega dela. Iz poročila izhaja tudi predlog, da je nujno podpreti dela vaških odborov Socialistične zveze, ki marsikje sepa, odkar je prenehala volilna kampanja. Od takrat občinski odbor SZ niti vaški odborji SZ niso iskali in niso našli primerne oblike dela. Dnevno življenje pa kaže, da je nešteto problemov, ki jih je treba sproti reševati in da ti problemi ne smejo in ne morejo mimo organizacij Socialistične zveze.

Dokaj nevarna je v posameznih vaseh parola nekaterih kmetov: »Kaj nam pomaga organizacija, ko pa nas bo oblast še naprej razlašala (celo do 5 ha)«. Za to parolo je gotovo vedelo več funkcionarjev Socialistične zveze, pa niso storili ničesar, čeprav je bila njihova politična naloga, da se s članji in nečlani Socialistične zveze temeljito pomenijo o namenih takih in podobnih parol.

Konferenca je nakazala pota in načine do resnega dela članov ZKS v posameznih družstvih, med drugim tudi v gasilskih družstvih, kjer je potrebno še mnogo političnega dela, da bodo člani gasilskih društev doumeli, da ta društva niso samo v pomoč pri gospodarstvu, temveč je njihova naloga tudi politično vzgajati svoje člane v socialistične gasilce, ki nimajo samo naloge varovati, kar je zgrajeno, temveč ustvarjati novo in to skupno z že ustvarjenim varovati pred nevarnostjo uničenja.

Po končanem referatu se je prijavilo za diskusijo 20 članov. V diskusiji je bil poudarjen med drugim predlog da je treba v bodoče več pomagati tudi mladini pri delu. To je zlasti naloga članov ZKS in občinskega komiteja LM, ki bi moral biti izvoljen.

V razpravi o političnem delu med kolektivni podjetji je bilo nakazanih več predlogov za izboljšanje dela sindikalnih podružnic. S predlozi so se dotaknili tudi vprašanja kriminala in primanjkljaja pri podjetju »Vzore« Ormož, kjer da je upravniki odbor sklenil, da se primanjkljaj 1953 krjuje iz dobička podjetja. Diskutirali so o obravnavi škodljive pojave pri žagi Ormož. Mestni opekarni Ormož Mestni mesnici Ormož in drugod ter predlagali odpravo takih in podobnih pojavov.

Po referatu in diskusiji so bili sprejeti predvsem predlogi o bodočem aktivnejšem delu članov ZKS v organizacijah SZ.

Titov rojstni dan

25. maj, rojstni dan maršala Tita, bodo proslavila partizanska društva našega okraja s svečano akademijo, ki bo istega dne ob 20. uri na Titovem trgu, v primeru slabega vremena pa v Okrajnem gledališču.

Sodelovanje so do sedaj prijavila društva: Dornava, Maj-

šperk, Markovci, Ormož. Ptuj ter Središče in to z najboljšimi akademskimi točkami Akademija bo hkrati revija telesnovozgajnega dela partizanskih društev in njihovega prizadevanja za zdrav in krepak mlad rod.

Titova štafeta

Rojstni dan Predsednika Republike bo tudi letos povezal ves okraj v prisrčnih čestitkah, saj bo pohitelo v Ptuj iz Haloz, Slovenskih gor in Ptujškega polja 31 okrajnih štafet.

Glavna štafeta bodo pretekli na črti od ljutomerskega do mariborskega okraja preko Pavlove, Ormoža, Ptuja do Miklavža člani Partizana Ormož in Ptuj.

Glavni štafeti se bodo priključile v Ptujju okrajne in krajevne štafete, ki jih organizirajo množične organizacije, in to: Partizan: Dornava - Ptuj, Markovci - Ptuj, Makole - Majšperk - Ptuj in Središče - Ormož; gasilci: Cirkulane - Ptuj, Majšperk - Ptuj, Polensak - Ptuj in Središče - Ormož; LMS: Cirkulane - Ptuj, Makole - Ptuj, Polensak - Ptuj in Vurberk - Ptuj; predvojaški centri: Leskovec - Videm - Ptuj, Makole - Majšperk - Ptuj, Polensak - Ptuj in Vurberk - Ptuj ter vse šole v okraju: Makole - Majšperk - Lovrenc - Ptuj, Cirkovce - Kidričevo - Ptuj, Starše-

Marjeta - Hajdina - Ptuj, Zetale - Podlehnik - Breg - Ptuj, Rodni vrh - Sela - Ptuj, Leskovec - Videm - Ptuj, Vurberk - Grajena - Ptuj, Trnovska vas - Desternik - Ptuj, Vitomarci - Juršinci - Ptuj, Polensak - Dornava - Ptuj, Središče - Hum - Ormož - Vel. Nedelja, Podgorci - Gorišnica - Ptuj, Stoparce - Majšperk - Zavrč - Bori in Naraplje - Majšperk.

Večji sprejemi krajevnih štafet bodo v Majšperku in Ormožu, dočim bodo okrajne štafete prihajale v Ptuj iz vseh smeri 18. maja od 10.30 naprej na Kvedrov trg, kjer jih bodo sprejemale vse ptujske šole in množične organizacije.

Glavna štafeta Železne dveri Ormož - Ptuj - Maribor - Ljubljana pa bo prispela v Ptuj točno ob 11.53 in bo po 10-minutnem postanku nadaljevala pot proti Mariboru ob spremstvu ptujskih šol in množičnih organizacij. Pri sprejemu bodo sodelovali vsi uradi in ustanove, vsa podjetja in množične organizacije ter šole.

Pred praznikom enot JLA ptujske garnizije

Enote JLA ptujske garnizije se pripravljajo na svečano proslavo 17. maja — obletnico formiranja XXI. Udarne slavonske brigade. Svečanost se bo začela 15. maja t. l. z akademijo v Domu JLA. Dopoldne 16. maja pa bo na kasarniškem dvorišču revija enot, izročitev pohval najboljšim pripadnikom JLA in podobno v navzočnosti predstavnikov vojnih garnizij Maribor, Čakovec, Varaždin in drugih, predstavnikov oblasti in množičnih organizacij Mariborske in ptujske garnizije pripravljata obširen, tekmovalni program.

Kot mnoge slavne enote naše armade, je bila tudi naša XXI. Udarne slavonske brigade formirana pred 11 leti v vasi Slavonski Drenovac in ima za seboj slavno pot borb in zmag, s katerimi je doprinesla časten delež za osvoboditev naše domovine. Naša brigada je sodelovala v največjih bitkah skupno z drugimi edincami NOV po vsej naši domovini, in sicer pri osvoboditvi Beograda, Zagreba in drugih mest. Osvobodila je mesta: Koprivnico, Bi. Jelino, Doboj, Petrinjo, Veliko Gorico itd. Lepo je število njenih vojni uspehov. Od formiranja brigade do konca vojne je XXI. Udarne slavonske brigade ubila 2508 in ranila 1670 sovražnih vojakov, podoficerjev in oficirjev, zaplenila 18 topov vseh kalibrov, 99 težkih in lahkih minometalcev, 188 težkih in lahkih mitraljezov, 6464 pušk, 1.378.500 nabojev za puške ter uničila lepo število sovražnikovih kamionov, tankov voz itd.

Med najtežje izgube te brigade v vojni spada smrt borca španske državljanske vojne pok. Matije Vinkovića in ostalih politkomisarjev brigade: Branka Kunrešanina, Petra Miličića, Fedje Franja Sremča-Puba in komandantov bataljona Vojina Djujkića, Jakoba Bosavića in Stefana Rekića.

o zblíževanju mladine v mladinskih vrstah in o izvolitvi mestnega komiteja LM, o okretni organizaciji ZKS z novimi člani iz maloposeljskih in malokmetijskih vrst, o aktivnejšem delu članov ZKS v sindikalnih podružnicah in drugod.

Na tej konferenci je bil izvoljen petčlanski komitej ZKS Ormož. M.

Za izredne uspehe v vojni je dobila brigada priznanje naših narodov. Razglašena je za »udarno« in odlikovana z Redom bratstva in enotnosti I. stopnje. Iz njenih vrst je izšel narodni heroj in lepo število komandnega kadra za druge enote JLA.

Svetli liki padlih tovarišev nam bodo ostali zgled, kako brezmoljno je treba ljubiti svojo domovino in kako se je treba boriti za njeno svobodo ne oziraje se na ceno lastnega življenja, da ostane njeno ljudstvo svobodno in neodvisno.

Današnje generacije vojakov in komandnega kadra naših enot so ponosne na svojo predhodnico XXI. Udarne slavonske brigade in si zelo prizadevajo ohraniti njeno slavno tradicijo, vojno zastavo in vse najlepše spomine, ki so nam ostali kot častna dediščina. Naša borbena čvrstost in pripravljenost vsakega pripadnika JLA brani pridobitve naše revolucije, pomenijo nedvomno najboljši način ohranitve spomina na padle borce in starešine naše vojne brigade.

Podpolkovnik V. Šuput

IZ PTUJA

Po predvidevanjih okrajnega družbenega plana bo letos LOMO Ptuj kralj proračunske izdatke glede na 13-vrstno udeležbo na dohodkih področja mestne občine in da bo lahko izvršil za 17 milijonov dinarjev investicij komunalnega značaja.

Za ptujsko gimnazijo bo letos porabljenih iz okrajnega proračuna 9.336.400 din. od tega 7.996.400 dir za osebne izdatke, 1.142.000 dir za operativne izdatke, 108.000 din za učila in 100.000 dir za knjižnico.

PRIPRAVE ZA REGULACIJO PESNICE

Po naročilu OLO Maribor in Ptuj je izdelan elaborat vodno-gospodarskega osnutka Pesnice in je predloženo upravi za vodno gospodarstvo LRS v Ljubljani v svrhu izdaje vodnogospodarskega soglasja.

Po uspešnem občnem zboru Vodne skupnosti ki je bil pred nedavnimi in po zadnjih poplavih, ko je Pesnica poplavlila nad 3000 ha zemlje v pesniški dolini, je veliko zanimanje za začetek del na regulaciji Pesnice.

Za javno udejstvovanje je potrebna osnovna politična izobrazba

Gospodarski razvoj, ki je sledil naši NOB ustvarja v čedalje večji meri socialistične odnose. Družbeno upravljanje in delavsko samoupravljanje sta plodnoše uspešne revolucije in našega povojnega razvoja. Na drugi strani pa je prav demokratizacija vsega našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja pogoj za nadaljnji gospodarski napredek naše dežele. V teh naporih za gospodarski in družbeni napredek slone največje in najtežje naloge na našem delavskem razredu. Revolucionarni delavci v naših delavskih svetih, upravnih odborih, zborih proizvajalcev in ostalih oblastvenih organih so vsak dan pred nalogo sprejetj za naše vsakdanje življenje in naš bodoči razvoj razne odločitve. Poznavanje osnovnih ekonomskih zakonitosti kapitalizma in predhodnega obdobja in razumevanje ekonomskih instrumentov, ki jih uporabljamo v usmerjanju našega gospodarstva, je potrebno vsakemu našemu delavcu, ki dela v organih delavskega upravljanja ali katerikoli obliki družbene uprave. Prav isto velja tudi

za kmete — člane LO in KZ pri delu na uspešnem razvijanju našega združništva in kmetijstva sploh.

Člani Socialistične zveze delovnih ljudi so dolžni, da se bore za dvig socialistične zavesti našega ljudstva. Če spoznavamo socialistične in protisocialistične sile in pojave v svetu in doma, dobivamo jasnejšo predstavbo da, lekošežnosti našega boja in naših nalog v ustvarjanju socializma. Oboroženi s tem znanjem lahko skrbimo za dviganje politične zavesti ostalih članov SZDL. Poznavanje osnov zgodovinskega materializma, izkušnje iz prakse in borbe delavskega razrda, je zato za političnega delavca nujno.

Posebno nalogo s tem v zvezi imajo tudi tovarišice, saj vemo, da je često v podjetjih, kjer je delo takega značaja, da ga opravljajo večinoma ženske, težko izvoliti organe delavskega upravljanja, kjer bi bile žene sorazmerno zastopane; isto velja seveda tudi za vodstvo naših organizacij, sodelovanje pri razvijanju naše komunne itd., kjer se naša žena kot politična delavka vse premalo uveljavlja.

Politična šola pri CK ZKS ima prav namen dati osnovno politično izobrazbo našim ljudem, ki imajo voljo do javnega udejstvovanja, zlasti delavcem v produkciji, ustvarjati pogoje, da se njeni absolventi usposobijo za samostojno individualno politično izobraževanje in tekoče zasledovanje našega gospodarskega, notranjega in zunanje političnega položaja in s tem omogočiti, da bi se član ZKS ali SZDL v vsakem konkretnem primeru znal postaviti na pravilno socialistično stališče.

Uprava šole:

Uprava Politične šole

Razpis

za sprejem slušateljev v Politično šolo pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS razpisuje sprejem slušateljev v tedni petmesečni tečaj, ki se prične 1. septembra t. l. Šola je namenjena predvsem delavcem in delavkam, zaposlenim v industriji, ki proizvajajo in tudi politično aktivnim članom vseh množičnih organizacij.

Interesenti naj do 15. junija 1954 pošljejo prijave na upravo Politične šole pri CK ZKS — Ljubljana, Parmova 37, telefon 23-981, int. 205.

Zanimivosti iz Kmetijske srednje soie v Mariboru

Vašcani čedalje bolj spoznavajo pomembno vlogo sodobnega orodja in raznih strojev v kmetijstvu...

ptujčani radi obiskujejo te tečajje. V vsakem tečaju imajo močno zastopstvo.

v Ljubljani za svoja najbolj kakovostna vina. Prejela je 6 zlatih kolajn in eno srebrno.

V nedeljo, 9. maja t. l., je bil v Zavrču zbor volivcev zaradi elektrifikacije Turškega vrha in ostalih predelov okolice Zavrča.

SESTANEK TAJNIKOV OLO IN MLO V MARIBORU V Mariboru se bodo v torek, 17. maja t. l., sestali tajniki OLO in MLO Slovenije...

Ne založite računa, ker vam ga je poslal PTUJSKI TEDNIK

Zbor volivcev v Zavrču

Vsi navzoči so njegovim izvajanjem sledili z velikim zanimanjem. Nato je bilo glasovanje o predlogu za uvedbo obveznega samoprispevka za elektrifikacijo...

Delitev dobička in delavsko samoupravljanje v

Kidričevem

»Pa če je tudi samo pol litra vina, dajte nam dobiček,« se je oglašila Sitarjeva na množičnem sindikalnem sestanku...

bička. Na množičnem sestanku je bil vodja te pešice ljudi delavec Lampret razkrinkan.

IZ DOLENE

V zvezi z graditvijo nove ceste v Dolini bo v petek, 14. maja t. l., ob 14. uri pri novem mostu čez Dravinjo komisijiski oglede...

PADEL JE Z DREVESA IN SI ZLOMIL TILNIK

V nedeljo, 9. t. m., popoldne je zadela Fiderškovo družino iz Gruskovca pri Leskovec težka nesreča.

IZ MARKOVČ

V nedeljo, 16. maja t. l., popoldne ob 14. uri bodo zbori volivcev v Borovčih, Zabovčih in Prvenci, ob 15. uri pa v Novi vasi pri Markovčih.

IZ ORMOŽA

Na področju LOMO Ormož še ni povsod posajen krompir in to brez krivde kmetovalcev...

Rdeči križ na Hajdini je zopet oživel

Na zadnjem roditeljskem sestanku v aprilu so starši izvolili nov občinski odbor RK Hajdine.

Stajerska v borbi

Zvonko Sagadin: Osmorica v plamenih

V krajih ptujskega okoliša, kjer se je 1944 narodnoosvobodilno gibanje že popolnoma razplamtelo...

Očka, in je ime: že nad 60 let, je prevzel vsa tehnična in organizacijska dela za novo bolnišnico.

kam, so se ranjeni partizani zdravili v bolnišnici na Sagadinovi domačiji od spomladi 1944 do...

Ob tej slovesnosti so se zbrali v dvorani podjetja delavci iz vseh delovisc podjetja.

IZ PTUJA

Ob tej slovesnosti so se zbrali v dvorani podjetja delavci iz vseh delovisc podjetja. Nad 130-članski kolektiv tega podjetja se vedno bolj zaveda važnosti delav samoupravljanja...

V torek, 4. maja t. l., je začelo gradbeno podjetje »Drava« v Ptuju z deli v mestnem letnem kopalisku na podlagi odobrenega kredita LOMO Ptuj...

V nedeljo, 9. maja 1954 je nastalo v Ptuju Letalsko društvo z dokaj širokimi perspektivami ter podjetnim odborom, poverjeniki in komisijami...

Vsega tega je bil svetelj in vodilni glas kolektivni svet delavcev. Pred nekaj dnevi je bil uspešno zaključen tretji tečaj. Tudi ptujčani radi obiskujejo te tečajje...

»Pa če je tudi samo pol litra vina, dajte nam dobiček,« se je oglašila Sitarjeva na množičnem sindikalnem sestanku v Kidričevem pretekli torek...

Kmalu po osvoboditvi so pričeli misliti naši naprednejši vaščani na elektrifikacijo kraja. Zares, treba je bilo prebroditi nešteto težav finančne in tudi miselne prirode...

Pred kratkim je prišel z delom tudi elektrifikacijski odbor za vasi Grajenšček, Vurbek in Vurb. Krčevina. Borijo se z delom v tem predelu Halož.

Glade na močne okužbe krompirišč po kolaradskem brošču bodo letos ustanovljene v vseh ekipe za pregledovanje krompirišč...

Občinski odbor RK se dobro zaveda naloge varovati bližnjega pred nesrečo in mu pomagati v nesreči.

»Vsi so silili vame in si tako želeli napada, da sem se vdal. Odšli smo v zasedo: Očka, Miran, Gojko in jaz. Oboroženi smo bili s pištolami...

Ob tej slovesnosti so se zbrali v dvorani podjetja delavci iz vseh delovisc podjetja. Nad 130-članski kolektiv tega podjetja se vedno bolj zaveda važnosti delav samoupravljanja...

V torek, 4. maja t. l., je začelo gradbeno podjetje »Drava« v Ptuju z deli v mestnem letnem kopalisku na podlagi odobrenega kredita LOMO Ptuj...

V nedeljo, 9. maja 1954 je nastalo v Ptuju Letalsko društvo z dokaj širokimi perspektivami ter podjetnim odborom, poverjeniki in komisijami...

Vsega tega je bil svetelj in vodilni glas kolektivni svet delavcev. Pred nekaj dnevi je bil uspešno zaključen tretji tečaj. Tudi ptujčani radi obiskujejo te tečajje...

Kmalu po osvoboditvi so pričeli misliti naši naprednejši vaščani na elektrifikacijo kraja. Zares, treba je bilo prebroditi nešteto težav finančne in tudi miselne prirode...

Pred kratkim je prišel z delom tudi elektrifikacijski odbor za vasi Grajenšček, Vurbek in Vurb. Krčevina. Borijo se z delom v tem predelu Halož.

Glade na močne okužbe krompirišč po kolaradskem brošču bodo letos ustanovljene v vseh ekipe za pregledovanje krompirišč...

Občinski odbor RK se dobro zaveda naloge varovati bližnjega pred nesrečo in mu pomagati v nesreči.

»Vsi so silili vame in si tako želeli napada, da sem se vdal. Odšli smo v zasedo: Očka, Miran, Gojko in jaz. Oboroženi smo bili s pištolami...

Mladina,

odloči se za zdravstveno službo!

V šolskem letu 1954/55 bo vpis v naslednje nižje, srednje in višje medicinske šole:

1. **Srednja šola za medicinske sestre v Mariboru:** 60-70 učenk. Pogoji za sprejem so: nižja srednja šola z malo maturo, starost 18-21 let, popolno telesno in duševno zdravje. Šola traja 4 leta.

a) Šola vzgaja medicinske sestre za samostojno izvrševanje nege bolnika v bolnici in na domu, za nudenje prve pomoči;

b) za pomoč zdravniku pri izvrševanju raznih terapevtskih in diagnostičnih posegov;

c) za zdravstveno vzgojno delo z bolniki in njih svojcem;

d) za preventivno zdravstveno-socialno delo v dispanzerjih in v patronažni službi na terenu.

«Ako bodo danj pogoji za ustanovitev šole za medicinske sestre v Celju, bo naknadno objavljen vpis v to šolo.

2. **Višja šola za medicinske sestre v Ljubljani:** 70 učenk. Pogoji za sprejem: 8 razredov gimnazije z maturo ali njej enakovredna šola. Šola traja 3 leta. Starost do 21 let. Popolno telesno in duševno zdravje.

Šola daje študentkam okvirno isto izobrazbo kot srednja šola za medicinske sestre, te na višji stopnji s ciljem, da se iz vrst absolventk rekrutirajo kadri za odgovornejšie funkcije in inštruktorke za srednje in nižje medicinski kader.

3. **Šola za sanitarne tehnike.** Pogoji za sprejem: nižja srednja šola z malo maturo. Starost izpolnjeno 18. leto, popolno telesno in duševno zdravje. Šola traja 4 leta, sprejemajo se samo moški.

Šola vzgaja kadre za higiensko sanitarno delo na področjih higienskih zavodov in okrajnih sanitarno-higienskih postaj.

4. **Zobotehnična srednja šola:** 30 učenk.

Pogoji za sprejem: nižja srednja šola z malo maturo. Starost 15-17 let. Šola traja 4 leta.

Šola vzgaja kadre za izvrševanje tehničnih del v laboratorijskih zobnih ambulantah.

5. **Šola za farmacevtske pomočnike.** Pogoji za sprejem: nižja srednja šola z malo maturo. Starost od 15-17 let, popolno telesno in duševno zdravje. Trajanje šole 4 leta.

6. **Višja šola za fizioterapevte:** 30 študentk. Pogoji za sprejem: 8 razredov gimnazije z maturo, starost do 21 let, popolno telesno in duševno zdravje. Šola traja 2 leti.

Namen šole je usposobiti kader za izvajanje fizikalne terapije v ustanovah za rehabilitacijo in drugih vejah medicine.

7. **Šola za babice:** 30 učenk. Pogoji za sprejem: nižja srednja šola z malo maturo, starost 18 do 22 let, popolno telesno in duševno zdravje. Le izjemoma bodo sprejete tudi učenke z nižjo predizobrazbo. Šola traja 1 leto.

8. **Šola za bolničarje v Mariboru in na Golniku:** skupno 60 učenk. Pogoji za sprejem: nižja srednja šola z malo maturo, starost 18-22 let, popolno telesno in duševno zdravje. Le izjemoma bodo sprejete tudi učenke z nižjo predizobrazbo. Šola traja 1 leto.

9. **Enoletni tečaj za dezinfektorje.** Pogoji za sprejem: najmanj 6

Prvi uspehi Kmetijske gospodarske šole v Markovcih

Letošnje leto smo si mladinci in mladinke markovskega šolskega okoliša pridobili mnogo znanja; saj smo imeli možnost obiskovati Kmetijsko gospodarsko šolo. Šola je bila obvezna za vse mladince in mladinke, rojene leta 1936. Zalogostno je, da potrebe po izobrazbi in izpolnitvi niso čutili v dovoljni meri vsi mladinci. V največjem številu smo se šole udeleževali mladinci in celo mladinke mlajših letnikov, kar je dokaz, da se zavedamo, da nam bo to koristilo v življenju.

Teorične predmete splošno izobraževalne vsebine so nam predavali učitelji tukajšnje nižje gimnazije, dočim nam je predavala ing. agr. tov. Turk strokovno snov poljedelstva.

Prav veselje pa smo bile gospodinjstskih predavanj in smo se tudi praktično uveljavljale v kuhanju. Tudi pri strokovnih kmetijskih predmetih smo imeli praktično delo saj smo obrezovali novi sadni nasad v Novi vasi; in sodelovali pri pomladanskem škropljenju sadnega drevja. Skupno smo izpolnili preko 300 učnih ur.

Med tečajem pa nismo pozabili na kulturno prosvetno delo in udeleževanje. Imeli smo pevski zbor in se naučili nekaj pesmic in dramsko skupino, ki je organizirala Prešernovo proslavo in uprizorila igrvo »Svet brez sovraštva«.

Pri predavanju igre »Svet brez sovraštva« smo morali žal

ugotoviti, da živi del naše mladine daleč od nas, in to predvsem tiste mladine, ki se ne udeležuje in ne obiskuje tečaja. To je ta mladina pokazala pri izvajanju igre s svojim neprimernim vedenjem, ki je motilo igrance in ostalo občinstvo, ki je želelo igrvo spremljati. Taki tovariši v bodoče prosimo, naj spremene svoje obnašanje na kulturnoprosvetnih prireditvah, da bo njihovo vedenje dostojno in vredno kulturnega človeka.

Čisti dobiček od prostovoljnih prispevkov pri prireditvah smo uporabili za poučne ekskurzije. Ogledali smo si spomladanski zagrebški veleosejem in živinorejsko postajo zagrebške univerze. Bili pa smo tudi v Mariboru in si ogledali Mariborsko tekstilno tovarno, tovarno Zlatorog in Srednjo kmetijsko šolo z vsem naprednim in vzornim gospodarstvom. Povsod smo bili prijazno sprejeti in povsod so nam radevolje vse razkazali. Videli smo delo naših tovarniških delavcev in v kakšnem okolju delajo. Primerjali smo naše delo in naše okolje — vse dan na svežem zraku in toplim soncu!

Za zaključek šole smo pripravili zakusko, na katero smo povabili predvsem naše matere, predavateljice in predstavnike ljudske oblasti ter zaključili v prav prijetnem razpoloženju prvo leto Kmetijske gospodarske šole v Markovcih. Vsem mladincem in mladinkam pa kličemo, naj se nam v bodoče pridružijo, saj bo to v njihovo osebno korist, pa tudi naši socialistični stvarnosti, ki jo gradimo.

Tovarišem učiteljem in predavateljem se prav lepo zahvaljujemo za njihov trud in požrtvovalnost za našo izobrazbo.

Mladinke

Visokošolci našim bralcem

Osmošolci, gotoro vas bo zanimalo

Se nekaj mesecev, pa se boste morali odločiti, katero pot boste ubrali po opravljeni maturi. Mislim, da se vas je večji del odločil za nadaljnji študij na visokih šolah. To se pravi, da je še malo časa, pa boste prišli v Ljubljano, Zagreb ali kam drugam, kjer boste preživljali študentska leta. Zato vas bo zanimalo, kakšno je življenje in kakšne so zahteve, ki se postavljajo pred študente.

Prvo je treba opisati študenta bruca, ki pride v Ljubljano, kaj ga muči in podobno. Gotovo je prva in najtežja stvar najti stanovanje. Nekateri imajo srečo, da pridejo v študentsko naselje, drugi pa so prepuščeni usodi. Poznam primer, da so nekateri študentje po dva meseca iskali stanovanje, nazadnje pa so bili prisiljeni prekiniti študij in oditi domov. Zato ne bo škodovalo, če boste že sedaj mislili na to.

Za hrano je mnogo laže. Je več študentskih menz, kjer je hrana še kar zadovoljiva. Druga plat življenja je razvedrilo, ki je študentu tudi nujno potrebno. Študenti zahajajo v kino, kakšnih drugih zabav se pa ne udeležujemo, ker ni časa, pa tudi denarja.

Najvažnejši je seveda študij. To je za bruca največja težava. Prvi semester se navadno sploh ne znajde, ker je način predavanja snovi povsem drugačen kakor na srednji šoli. Nihče ne vpraša, ali si snov razumel, ali imaš literaturo za študij. Šele v drugem semestru se nekoliko znajdeš. Predavanja niso obvezna. Neprikladno je, da so predavanja v več predavalnicah, ki so oddaljene druga od druge. Zaradi

razredov osnovne šole ali 2 razreda gimnazije, starost ne izpod 20 let, pri vojaških obvezniških odsluženih kadrovski rok.

Šola vzgaja kader za izvajanje dezinfekcije in dezinsekcije v zavodih za dezinfekcijo in na terenu.

Vpis v šole bo objavljen v dnevnih časopisih koncem maja s podrobnimi navodili. Vlaganje prošenj direktno na uprave šole. Pravtako bodo objavljene morebitne spremembe glede na pogoje in otvoritve novih šol.

tekanja iz ene v drugo si včasih kar utrujen, da predavanju le s težavo slediš. Včasih pa je dvojje predavanje istočasno, kar začetnike precej ovira.

In kako je s sprejemom na univerzo? Do lanskega leta so sprejele fakultete le določeno število študentov. Uvedeni so bili sprejemni izpiti, ki so z reducirali število kandidatov. Preteklo leto pa je bil vpis svoboden in brez omejitev. Število brucov se je močno povečalo. S tem so olajšali študentom dostop na visoke šole, pogoji višjih letnikov pa so se zaostrili, da se stanje uravnoteži. Ponekod je program tako razširjen, da se študij često zavleče za eno, dve, ali celo tri leta.

Študij na posameznih fakultetah je precej različen. Teško je reči, kje je težje. Vsak študij zahteva celega človeka. Upravično smem reči, da je nekoliko laže na filozofskih fakultetah kakor na tehnikih. Če število ur na filozofiji kaže precejšnjo razliko. Geografi imajo devetnajst ur tedensko, tehniki pa povprečno dvakrat toliko. Studentje tehnike so tudi mnogo bolj vezani na predavanja kot filozofi. Študentom filozofije preostaja več časa za študij in se lahko laže pripravljajo na izpite.

Podrobneje o študiju boste lahko izvedeli na predavanjih, ki jih bo organiziral Ptujski akademski klub v Ptuj v bližnji bodočnosti. Jaz sem vas želel samo približno seznaniti s položajem študentov, oziroma vas opozoriti na njihove najvažnejše probleme.

Murko Franc

Nasveti za vsakogar

Madeže smole, maščobe in olja odpravimo z obleke najlažje z etrom, ki te snovi topi. Nekaj kapljic etra zadostuje za manjši madež.

Zavese in sploh lažje tkanine lahko rjavo pobarvamo, če jih prekuhamo v vodi, kateri smo dodali nekaj čebulnih listov. Svilo lahko pobarvamo s pomarančnim sokom, rumeno pa lahko barvamo tkanine tudi s kavo, čajem ali žafranom.

Volneno in bombažno blago lahko barvamo z orehovimi listi.

Hvala Vam, Lahova mama!

Prav sedaj, ko so se sadovnjaki in gozdničarji širom Slovenskih goric pognali v bohotno cvetje in ko skozaj nje odmeva pomladanska pesem iz vseh ptičjih grl, so Lahova mama s Polenshaka odpravili na zadnjo pot. Zavratna bolezen, ki je popolnoma izžrpala slabotno telo, ji je zatislila oči.

Zvesta truma žalostnih sorodnikov in vaščanov je krenila čez breg tja proti koncu vseh. Sklonjenih glav in rosnihih oči se pomikajo mimo šole vrh hriba. Ceprav nisem med pogrebi, vstaja pred menoj dobrohotno obličje delovne slovenske žene — Lahove mame in v srcu mi raste redka roža hvaležnosti. Kako bi mogla Lahova mama zadnjikrat mimo šole, da ne bi dahnila v njo tiha hvaležnost vseh učiteljev in učiteljic, ki so se tekom dolgih let zvrstili na Polenshaku? Saj jim je prav Lahova mama prijazno podajala roke in jim dajala prostora za široko mizo. Materinsko je skrbela, da jim je bilo pri njih toplo in domače. Kaj vse to pomeni mlademu človeku, ki ga službena sot zanesse daleč od rojstnega kraja, je vedela samo Lahova mama...

Za to dobroto in še vse neštete druge cvete redka roža hvaležnosti. Hvala Vam, Lahova mama, hvala Vam, blaga učiteljska mati!

Učiteljica

Ta prireditve v Stopercah nam ni bila o čast

V nedeljo, 9. maja t. j., je bila v Stopercah svojevrsna prireditve (veselica), ki je bila vezana med drugim tudi na lov za dobičkom (v korist posameznikov), ki so pač bili pobudniki prireditve in so jo tudi pripravili. Zaradi lepšega in večjega učinka je bil prireditelj Električarski odbor Grdina-Sitež-Nadoie, ki sploh ne obstaja. Kako je bila prireditve pripravljena, nas sedaj ne zanima. Prepustimo to pristojnim organom oblasti, ki prirediteljem gotovo niso dovolili 99 din dobička pri litru vina. Gotovo jim tudi niso dovolili cene din 40 za srečko srečolova, pri katerem vradnost vseh dobičkov ne znaša več kakor približno desetino vrednosti prodanih srečk. Najbrž prirediteljem organi oblasti tudi niso dovolili 99 din dobička pri ditve preko nobč na naslednji dan.

To še ni vse in ničesar od tega ni moglo koristiti elektrifikaciji teh predelov. Ali res ni mogoče elektrificirati brez veselice, ki gre preko predpisov, veljavnih za vse javne prireditve in gostinske obrate? Na tej veselici v poznih nočnih urah ni manjkalo šoloobveznih

otrok vsch starosti, ki so plesali tudi do 3. ure zjutraj. Mislim, da bi bilo neumestno navajati vse ostalo, kar je pač ostalo v neprijetnem spominu kraja po tej veselici. O celotni zadevi so seznanjeni organi ljudske oblasti, ki bodo morali proti posameznikom zaradi nemorale uradno postopati.

Takih in podobnih prireditve si res ne želimo več, riti prireditve, pri katerih ne bi imele besede množične organizacije, ki se čutijo dovolj odgovorne za moralni in materialni uspeh prireditve.

Prav bi bilo, da se od tukajšnjega primera naučijo česar koristnega tudi drugod, da se ne bi na račun elektrifikacije ponavljale v okraju tako neslavne prireditve.

PTUJSKI TEDNIK

Ne pozabite takoj nakazati zaostale naročnine za

PTUJSKI TEDNIK

O POZARJAMO vse igralce, da si pravočasno nabavijo srečke 54. kola JUGOSLOVANSKE LOTERIJE ker jih bodo prodajali: V KRAJH le do 20. t. m. zvečer; V VSEH SEDEŽIH OKRAJEV le do 21. t. m. zvečer; V LJUBLJANI, MARIBORU IN CELJU pa do 17. ure 23. t. m., t. j. do pričetka žrebanja v Ljubljani na Trgu revolucije

Ustanovni občni zbor novega sporinoga Ribiškega društva bo v nedeljo, dne 23. maja 1954. z začetkom ob 9. uri V GOSTILNI ZUPANCI V PTUJU Dostop imajo le vabljeni, novoprijavljeni člani, ki posedujejo tudi nove (modre) ribolovnice. INICIATIVNI ODBOR

Zadružno trgovsko in izvozno podjetje „Slovenske gorice“ Ptuj sprejme takoj v službo izkušenega računovodjo (kinjo) in izkušenega knjigovodjo (kinjo) Nastop službe takoj ali v dogovorjenem času. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati upravnemu odboru podjetja.

Zadružno trgovsko in izvozno podjetje „Slovenske gorice“ Ptuj ima na prodaj 9-10% droze po ceni 15-20 din za liter Kmetovalci, ne zamudite ugodne priliko, ki vam nudi večvrstne koristi.

Iz zgodovine ptujskega okraja

Bernarda Perc

Sprehod po arheološki zbirki

IV. Někdanji dominikanski samostan v Ptuj (l. 1230. ustanovljen, v XV. in XVI. stol. prezidan, v XVII. pa barokiziran) predstavljaja enega izmed najpomembnejših umetnostnozgodovinskih spomenikov v Sloveniji. V prtiličju nekdanje dominikanske cerkve je v starem in novem lapidariju urejen arheološki odelek. Ta prostor je primeren le za večje predmete kot kamnite spomenike, sarkofage in podobno; ostali drobni predmeti pa bodo prišli do pravega izraza šele v novo preurejenih, svetlih zgornjih prostorih. Vstopimo pri vhodnih vratih cerkvene, v 18. stol. v baročnem slogu prenovljene fasade v novi lapidarij. Na desni in levi strani vidimo v omarah predzgodovinske predmete: kamnite sekire in kladiva (slučajne najdbe); bronzasti sekirji in srp iz Cerevca pri Zetelah keramične predmete iz hajdinskega

na in železa, ki jih je uporabljal človek v vsakdanjem življenju; nože, žebelje, okove, zapestnice in verižice. Pomemben je bronast okov s posvetilom egiptčanski boginji Izidi; prav tako glava perzijskega boga Mithre in bronast krokra iz mitreja. Predmeti iz druge vitrine izvirajo v glavnem iz vojaških grobov zgodnje cesarske dobe iz Zg. Hajdine. Poleg vrčev, loncev in čaše gubanke na zgornji polici, so zanimive steklene posode, verjetno uvožene iz Italije in Galije (žare in balzamari; = stekleničke za dišave). Dalje vidimo lepo ohranjeno noriško-panonsko kmetičko fibulo (sponko), topilnik, okroglo bronasto ogledalo in posodo iz sive gline (terra nigra). V tretji vitrini pa vidimo poleg vrčev in loncev lepe skodele in kupe iz fine rdeče gline (terra sigillata), ki so uvoženi iz Italije in Galije. V drugem predalu je zanimiva skrinjica iz jantarja (Poetovio leži ob star. jantarski cesti), da, lje bronasta kipeca Herkula in Fortune — boginje sreče. Priljubljen in cenjen je bil okras (gumbi, biseri) iz jantarja, stekla in gline. Tu vidimo tudi zbirko reliefnih oljenk, oljenk z žigom trdnike in oljenke na več plamenov. Negativni model nam kaže, kako so jih izdelovali.

Na desni strani so razstavljeni v prvi vitrini zgoraj običajni vrči; za vodo in del večjih amfor. Zanimiva je lepo okrašena bronasta nožnica bodala, ženske koščene lasnice pa železni predmeti kot noži, ključji, žebelji. Pomembni so st. lusj — železna pisala za pisanje na voščene tablice. V drugi vitrini je pomembno poznoantično steklo iz Zg. Brega; med sponkami za pas sta važni dve iz dobe preseljevanja narodov. V tretji; omari so glinasti vrči in lonci za vsakdanjo uporabo, model za kolače, kovinska zrcala, kirurški instrumenti, prstani, zapestnice in fibule. Razstavljeni predmeti vsakodnevne uporabe pričajo s svojo umetniško izdelavo o visoki kulturi prebivalcev Poetovija.

Med kamnitimi spomeniki so na levi strani pomembni naslednji: nagrobnik, ki sta ga postavila 85-letnemu Seneki, verteranu XIII. legije njegova osvobojenca; portretna glava iz Augustove dobe, ki verjetno predstavlja Germanika; glava cesarja Lucija Vera; torzo mladeniča; sarkofag za žalujočimi geniji. Več kamnov je bilo izkopanih že v srednjem veku in tudi uporabljenih; na desni strani imamo ohranjen sarkofag, ki je bil v renesančni dobi predelan v umivalnik; iz nekoga rimskega je bila n. pr. izdelana blagajna; zanimiv je tudi del nagrobnika z dvema letvoma, ki ga je v XVI. stol. imei nad vrati sodarski ceh v Ptuj. Pod arheološkim zemljevidom stoji oltar, posvečen bogovoma Liberu in Liberi — zaščitnikoma vinarstva, zraven pa kipec dojnice (Nutrix) in štirje reliefi izkopani na Sp. Hajdini. Nutrices predstavljajo kult materinstva. Stopimo sedaj v drug; prostor — stari lapidarij! Tu je nameščen II. mitrej, odkrit leta 1601 na Sp. Hajdini. Ker so v IV. stol. pripadniki krščanstva v divjem besu razrušili Mithrova svetišča, je tud; iz tega mitreja od glavne kulne podobe ohranjen le fragment. Ob mitreju je postavljen kip Ikarusa in ovršje nagrobnika, ki ga predstavlja valjasta, opletena skrinjica s pinjevim storžem na vrhu. Dalje vidimo raznovrstne sarkofage, ki so čisto okrašeni z reliefnimi predstavami, umrlj. Na področju Poetovija je bilo odkritih večje število mozaičk, od katerih vidimo dva rekonstruirana. Ob levi steni; so postavljeni fragmenti reliefov, stebrov, fragmenti posod iz pohorskega marmorja, dej balustrade. Zraven velikega sarkofaga ležijo rekonstruirane cevi rimskega vodovoda, ki je bil speljan od Frana do Hajdine. Premer glinastih cevi: 16 cm.

(Dalje prihodnjost)

Rezultati ankete

o potrošni mleka v mestu Ptuj

V želji, da bi dobili jasnejšo sliko o količini mleka, ki ga dnevno porabijo prebivalci mesta Ptujja je bila organizirana v decembru 1953 tozadevna anketa. Ta bi naj zajela vsa gospodinjstva na območju mestne občine vendar so popisovalci zajeli samo 1904 gospodinjstva od 2768 kolikor jih je bilo na območju občine po ljudskem štetju. Razlika v gospodinjstvih gre predvsem na račun posameznikov ki so pri popisu bili označeni kot samostojno gospodinjstvo pa jih popisovalci zaradi odsotnosti niso zajeli, njihovi stanodajalci pa niso vedeli, ali mleko sploh uživajo ali ne (delavci in uslužbenci-samci).

V nekaterih primerih popisovalci v anketi niso zajeli tistih gospodinjstev, ki so izjavila, da mleka redno ne kupujejo. Dalje popisovalci niso zajeli nekaj gospodinjstev, ker ob popisu ni bilo nikogar doma. Mislimo pa, da to na celotno študijo bistveno ne vpliva. Anketo je opravilo 30 popisovalcev, ki so sami izpolnjevali anketne pole.

Z anketo smo želeli izvedeti količino dnevno porabljene mleka in od kod se oskrbuje mesto z mlekom, kakor tudi njegovo ceno. Anketna pola je vsebovala sledeča vprašanja:

1. Količina mleka ima gospodinjstvo?
2. Količina mleka porabijo povprečno na dan?
3. Od koga dobivajo mleko (mlekarna - kmet)?
4. Kraj, od koder dobivajo mleko?
5. Ali imajo mleko lastnega gospodinjstva?
6. Kdo jim mleko prinaša (sajal, kmet)?
7. Količina mleka gospodinjstva mleka sploh ne uživajo?
8. Količina plačujejo za liter mleka?
9. Količina mleka porabijo za otroke izpod enega leta starosti, za otroke od 1 do 3 let starosti in otroke od 3 do 10 let starosti?

Kakor že rečeno, je anketa zajela 1904 gospodinjstev s 6966 člani. V decembru 1953 so ta gospodinjstva porabila dnevno 2958,50 l mleka, torej na vsakega člana povprečno 0,43 l. Od anketiranih 6966 članov se jih je 249 ali 0,03 odst. izjavilo, da mleka sploh ne uživajo. Če to odštelemo je prišlo na enega dnevno povprečno 0,44 l kar je gotovo zadostna količina.

Dalje je izjavilo 31 gospodinjstev z 71 člani, da mleka ne uživajo redno. Popisovalci precejšnjega števila takih gospodinjstev niso zajeli v anketi, tako da te številke niso točne. Značilno pa je, da so med njimi tudi večinske družine z otroki v starosti od 1 do 3 let.

Anketa je pokazala, da porabijo gospodinjstva, ki imajo mleko doma, mnogo več mleka kot tisti, ki mleko kupujejo. Po anketi je bilo zajetih 261 takih gospodinjstev (to so kmetje iz vaških naselij Budina, Breg, Rabelčja vas itd.). Imenovanih 261 gospodinjstev s 1083 člani je porabilo dnevno 687,5 l mleka, tako da pride na člana 0,63 l.

V nekaterih gospodinjstvih pride na člana liter mleka, imamo pa tudi primere, kjer ga po-

rabijo dnevno na osebo le 0,12 l.

Pri teh gospodinjstvih moramo upoštevati, da porabijo mnogo mleka za izdelavo sira, ki ga deloma uporabijo doma, deloma pa prodajo. Če odračunamo od skupnega števila prebivalcev, ki jih je anketa zajela, člani teh kmetijskih gospodinjstev in tudi količino mleka, ki ga porabijo, tedaj dobimo sledečo sliko:

5883 prebivalcev, ki mleko kupujejo, porabi dnevno 2271 l mleka ali 0,38 l mleka na osebo.

Koliko mleka popijejo otroci?

Na 9. vprašanje žal popisovalci niso odgovarjali točno in zato ne moremo dobiti točnih podatkov o tem koliko je dnevno povprečne potrošnje mleka za otroke različnih starosti. Iz zbranih podatkov lahko povzamemo samo sledeče približne ugotovitve.

Otroci v starosti izpod enega leta popijejo dnevno od pol do enega litra mleka. Tudi so podatki zelo različni, kar je tudi razumljivo; saj dobivajo nekateri kравje mleko samo kot dodatek k materinemu, drugi pa so vezani samo na kравje mleko. Za otroke v starosti od enega do treh let kaže anketa v veliki večini primerov, da porabijo dnevno povprečno od tri četrt do enega litra mleka, vendar je precej takih, ki ga dobijo samo pol litra dnevno. Če bi hoteli odnos med temi količinami pokazati v odstotkih, bi dobili približno sledečo sliko: liter mleka porabi dnevno otrok 40 odst., otrok starih od enega do treh let, tri četrt litra 35 odst., pol litra 20 odst., in samo četrt litra 5 odstotkov. Za otroke stare od treh do desetih let je to razmerje nekoliko drugačno. Tu prevladuje dnevna količina pol litra. In sicer v odstotkih izraženo porabi pol litra mleka okrog 55 odstotkov, liter okrog 15 odst., tri četrt litra okrog 20 odst., in četrt litra 10 odstotkov. Imamo pa med temi tudi nekaj primerov, ki dobijo dnevno samo osminko litra. Iz teh sicer ne popolnih in ne popolnoma točnih podatkov pa vendarle lahko pridemo do zaključka, da dobiva večina otrok v mestu zadostno količino mleka.

Te številke pa povedo še nekaj. Ako upoštevamo dejstvo, da dobivajo otroci do desetega leta starosti povprečno skoraj tri četrt litra mleka dnevno, se povprečne na prebivalca stare, nad deset let, zniža na okrog 0,28 l ali približno četrt litra dnevno. Pri tem pa je zanimivo ugotoviti še to, da imamo v primerih, ko gre za starejši zakonski par (največkrat upokojenci), skoraj v 90 odst. primerov za dnevno potrošnjo pol litra mleka na osebo, pri starejših samskih osebah pa v mnogih primerih za dnevno potrošnjo cel liter. Prav tako je zanimivo, da porabijo v dijaškem domu za 134 oseb le 19 litrov mleka dnevno, kar pride na osebo 0,14 l in kar je globoko pod povprečjem mesta.

Dobava mleka
Od skupnega števila anketiranih 1904 gospodinjstev, jih dnevno kupuje mleko 1612 (84,7%) od proizvajalcev - kmetov in kmetijskih gospodarstev (Mestna ekonomija, drž. pos. Turnišče) - je kupovalo mleko v decembru 1190 gospodinjstev ali 73 odst., 289 gospodinjstev ali 18 odst. je kupovalo mleko v mlekarnah in 133 gospodinjstev ali 8 odst. na trgu. Ker pa je ponudba na trgu nestalna, ta gospodinjstva često kupujejo mleko tudi v mlekarni.

Iz vsega tega sledi, da je velika večina gospodinjstev dobivala mleko direktno od kmetov. V 762 primerih ali 64 odst. so prinašali mleko na dom kmetje, v ostalih primerih pa so hodili komentisti ponj sami. Pri tem niso vsi popisovalci točno odgovorili na vprašanje, kdo prinaša mleko (anketa je namreč zahtevala razdelitev na šolarje, delavce itd.). Po nepopolnih podatkih je bila med prinašalci ena tretjina šolarjev.

Dejstvo da je 81 odst. gospodinjstev, ki mleko kupujejo, dobivalo mleko neposredno od kmetov kaže, da ima mlekarna v Ptujju pri preskrbi prebivalstva z mlekom zelo podrejeno vlogo, in je njena osnovna naloga preskrba industrijskih centrov (Trbovlje, Mežica). Anketa je tudi pokazala, da daje veliko večino mleka mestnemu prebivalstvu njegova neposredna okolica, celo vaška naselja ki spadajo v okvir mestne občine. Na prvem mestu je Budina, ki daje dnevno 168,75 litrov mleka. Le malo za njo zaostaja Krčevina (148,50 l), nato sledijo: Sp. Breg (106,5 l), Rogozni-

Nesreča nikdar ne počiva

Na poti iz gostilne je bil napaden s kolom po glavi Jožef Ritlob iz Volranc 2.

Vilka Sirovnika iz Rodnega vrha je 2. maja 1954 zabodel z nožem v uho Franc Svenšek.

Franc Kandrič iz Ptujja, Vičava 14, je dobil pri avtomobilski nesreči poškodbe na glavi.

Marija Selinšek iz Draženc 27, si je pri padcu poškodovala koleno.

Janez Rozman iz Pobrežja 18, si je pri delu stisnil nogo.

Rudolf Planinc iz Kidričevega 1, se je pri delu poškodoval na glavi.

Rudolf Merc iz Pobrežja 14, si je pri padcu poškodoval levo nogo.

Stanku Kovačecu iz Apač 67, je cirkularka poškodovala desno.

Blagoje Stojanovič iz Ptujja si je pri padcu poškodoval glavo.

Štefica Jerenco iz Slovencev 26, je padla s košem in si pri tem poškodovala nogo.

Ivan Sakešek iz Šturmovca 23, se je vsekval v nogo s sekiro.

Auguste Sagadinu iz Trnič 47, je sod stisnil prste na desni roki.

Martina Kolariča iz Spuhle 94, je nekdo napadel in poškodoval.

Ivan Vinkler iz Brstja 39, je padel z voza in se poškodoval.

Branko Dogša iz Grab 22 pri Središču, je padel z lestve in se poškodoval.

Protituberkulozni teden

v ptujskem okraju

Tudi letošnji »Protituberkulozni teden« se vrši v mesecu maju, in sicer od 9. do 16. V. t. l. Geslo letošnjega »Tedna« je: »Pomagajmo patronažni sestri v borbi proti tuberkulozi.«

Patronažna služba je v protituberkulozni borbi oblikovala pri ugotavljanju in odpravljanju tistih pogojev, ki slabe odpornost prebivalstva proti tuberkulozi, in ki so glavni: povzročitelji še vedno visokega obolenja za tuberkulozo. Ti pogoji so predvsem težke ekonomske razmere, ki jim nujno sledijo količinsko in po kakovosti nezadostna prehrana, nezdrave stanovanjske prilike, napori in izčrpanje pri delu posebno pri tistih delavcih, ki poleg napornega poklicnega dela opravljajo še poljedelsko delo na domu, si gradijo domove ali pa jih dnevno izčrpa velika oddaljenost doma od delovnega mesta. V to vrsto spadajo tudi delavci na velikih gradbiščih, ki živijo v nehygieničnih barakah ob slabi prehrani in v najtesnejšem stiku z bolnimi, sodelavci. Tudi v socialnem pogledu ogrožene družine zaradi drugih obojenj in alkoholizma, delomrznosti ali tudi brezposelnosti družinskih članov pomenijo nevarna legla tuberkuloze.

Tem težkim ekonomskim in socialnim razmeram se pridružujejo še običaji in navade nehygieničnega načina življenja, alkoholizma, neznanje in brezbrilnost do zdravstvenih vprašanj.

Državna zdravstvena služba ne razpolaga niti številčno niti kvalitativno z zadostnim zdravstvenim kadrom. Posebno na važnost in razsežnost vsega dela je zato potrebno da pri tem pomagajo vse organizacije, zlasti Rdeči križ s svojimi aktivimi, Socialistična zveza delov-

nih ljudi in sindikalne podružnice. Največjo pomoč pa lahko nudijo patronažni sestri bolnik sam, če upoštevajo navodila in nasvete zdravnika oz. patronažne sestre.

V protituberkuloznem tednu se bodo po občinskih odborih RK vršila predavanja o tuberkulozi, istotako po šolah, kjer bo tudi učna snov posvečena borbi proti tuberkulozi.

Za izboljšanje ekonomskih razmer, prehrane in stanovanjskih prilik so potrebna socialna ogroženim bolnikom materialna sredstva.

OKRAJNA PROTITUBERKULOZNA SEKCIJA PTUJ

Okrajno gledališče Ptuj

Sobota, 15. maja 1954, ob 20. (8.) uri: Eugene O'Neill: »Ana Christie«, drama v treh dejanjih. Petič Gostovanje v Središču ob Dravi (Dom Partizana). — Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Središče ob Dravi.

Nedelja, 16. maja 1954, ob 15. (3.) uri: Eugene O'Neill: »Ana Christie«, drama v treh dejanjih. Sestič.

Četrtek, 20. maja 1954, ob 20. (8.) uri: Eugene O'Neill: »Ana Christie«, drama v treh dejanjih. Sedmič. Zadnja večerna predstava!

Nedelja, 23. maja 1954, ob 15. (3.) uri: Eugene O'Neill: »Ana Christie«, drama v treh dejanjih. Osmič Gostovanje v Veliki Nedelji (Zadružni dom). — Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Velika Nedelja.

Mestni kino Ptuj

predvaja v dneh od 14. do 17. maja 1954 amer. barvni film »DVOBOJ OB SREBRNEM POTOČJU« s tednikom »Store« — od 18. do 20. maja 1954 amer. film »WILLIAMSOVA KARBINKA« s tednikom »Balkan« v borbi za mir.

ŠAH

Najavljena prvenstvena tekma ŠD Ptuj: SS Partizan Maribor-Studenec je bila preloščena in se igra v četrtek, 13. maja, ob 16 uri v dvorani Sindikalnega doma železničarjev.

Brzoturnir ŠD Ptuj za maj se konča s sledečim izidom: Zunec je ponovno dosegel prvo mesto z 10 točkami; sledijo: Rudolf 8,5, Maurič 7,5, Drolek in Miakar po 7, Kancelj in Bohak po 5,5, Debeljak 8, Ivanuša, Podkrajšek in Miklavčič po 3 ter Nežmah 2 točki.

PRAKTIČNI NASVETI

Nogavice nikar ne likaj, če želiš, da bi dalj časa trajale!

Z mize spraviš madeže od črnila z naslednjo mešanico: polovico količine lanenega olja in polovico količine kisa dobro premešaj, nato pa s čunjno madeže tako dolgo drgni, da bo izginil.

Kis, ki je postal kalen lahko prečistimo z mlekom. Na liter kisa vzamemo žlico mleka, naker tekočini dobro premešamo. Čez 24 ur očiščeni kis previdno odlijemo.

Protj kolcanju pomaga nekaj požirkov sladke vode ali pa nekaj kapljic kisa ali limoninega soka na kocki sladkorja.

Za dobro vojo

Sreča
Pepček: »Oče, kje si se rodil?« — »V Ljubljani.« — »In ti, mama?« — »V Trstu.« — »Jaz pa sem se rodil v Ptujju. Sreča, da smo se vs trije našli!«

V šoli
Učitelj: »Prozoren je tisti predmet, skozi katerega vidimo. Janezek, imenuj kakšen tak predmet!«
Janezek: »Lestev, tovarš učitelj!«

V soka cena
Prometni miličnik: »Prenagla vožnja vas bo stala šofersko izkaznico.«
Vozač: »Nikakor ne, saj je nimam.«

Blizu morja
»Kaj res nisi bil še na morju?«
»Res ne, pač pa sem bil zelo blizu. Lani sem bil v planinah, pa so mi tam povedali, da smo 1500 m nad morjem.«

Cene na ptujskem živilskem trgu

v sredo, dne 12. maja 1954

za liter, kilogram ali komad
Čebula 35—60 čebula (nova) 40, česen 110—120, česen (novi) 50, fižol 70—80 hren 30 krompir 6—10, peteršilj 40, por 20 do 25, redkev 15—20 redkvice (šopek) 5, solata berivka 60 do 80, solata v glavah 50—70, špinača 50—70, korenček 30, repa (kisla) 20 din.

Maslo surovo 450—500 zasečka 250 dir.

Moka (ajdova) 40, koruza 20, moka (bela) 50, proso 30, zдроб (koruzni) 30 kaša (ajdova) 80, kaša (rosena) 50 din.

Jabolka 50—60 orehi 120 s'live (suhe) 70, jabolka (suha) 50, bruske (suhe) 50—60 din.

Jajca 8 med 300 din

Razne sadike
Zelje (kom.) 1 zelje rdeče 1, kel 1, karfiola 2, paradižnik 2, paprika 2, koleraba 2 din.

GASILSTVO

V ptujskem okraju je bilo lani 30 kulturnih gasilskih prireditelj. 63 zabavnih 5 samostojnih 18 prireditelj odpade na prireditve s sodelovanjem z ljudsko prosveto. Večina prireditelj je bila manj namenjena kulturno-prosvetnemu dvigu gasilstva in ostalih udeležencev prireditelj. bolj pa lovu za finančnimi sredstvi. V bodoče ne bodo dovoljene prireditve, ki bi bile brez kulturno-prosvetnega programa kot jedra prireditve.

Za posebne zasluge na področju gasilstva je odlikoval Strokovnotehnični svet Gasilske zveze LRS noveljanci PGD Stonci tov. Kodrič Lovra z gasilskim priznanjem II. stopnje. 15 aglinih gasilcev je odlikovanih z gasilskimi priznanji III. stopnje. Čin gasilskega člana je priznal poklicnemu gasilcu tov. Cvetk Ivanu iz PGD Kidričevega Čin gasilskega podčastnika pa je priznan 12 predanim gasilcem. V znak priznanja za 20-letno službovanje so 4 gasilci prejeli spomenice 216 gasilcem je priznan naziv izprašene gasilca, ker so uspešno opravili izpise.

MALI OGLASI

MOŠKI DEŽNI PLAGSI sem izgubil v Ptujju. Najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na Ormoški cesti pri »Les« — OZZ. Alojzij Herak.

DOBER VOZ na krovju vprego prodam ali zamenjam za drva. — Ivan Ratišojnik, Ob Grajenji št. 1.

KOLESAERJI! Če ste že imeli srečo pri brez zvonca na kolesu mimo miličnika v Ptujju, ne da bi plačali 20 din ali ne da bi se v ljudno zanimaj za Vaše cenj. ime, se potrudite do **Zelezine ali Merkurja v Ptujju**, kjer Vas bodo vljučno postregli z vsemi koleškimi deli.

SAMSKO SOBO nujno iščem. Naslov v upravi lista.

NIZKO OMARO prodam. Naslov v upravi lista.

ODLIČEN »INGELN« RADIO s prijetim glasom, in 4 AZ panje s čebelami, prodam. — Naslov v upravi lista.

Opozorilo

Opozarjamo vsakega, ki bi hodil po travniškem posestvu v Ljudskem vrtu in s tem na travo povzročil škodo, da ga bom sodnim potom zasledoval.

M. Zupančič, posestn. Ptuj

OBVESTILO!

Vse starše in rednike otrok s področja šolskega okoliša Ptujja, ki so rojeni leta 1947, obveščamo, da bo vpisovanje teh otrok v nedeljo, 16. maja 1954, od 8. do 12 ure v zbornici osnovne šole v Ptujju.

Otroka naj pride k vpisovanju eden od staršev ali rednik, ki naj prinese s seboj tudi otrokov rojstni list.

Upraviteljstvo

ZAHVALA

vsem, ki ste spremili našega dragega moža očeta, tasta in starega očeta na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom, terenskem odboru SZDL in ostalim darovalcem vencev, pevskemu zboru in godbi Svobode ter gospodinjstvom za poslovljene besede.

Družina STROPNIK

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem tov. Ivanu Kranjcu, žel. uslužbencu na postaji: Hajdina, da je dne 4. maja 1954 v zadnjem trenutku, neglede na nevarnost za lastno življenje, rešil izpred bližajočega se potniškega veka mojo dveletno hčerko, ki je stala na prog!

Helena Hojnik, Hajdina št. 139

Ali veste...

Kateri so najstarejši slovenski časopisi? Najstarejši slovenski časopis je »Ljubljanske novice«, ki jih je urejal Valentin Vodnik v Ljubljani od leta 1797—1800. Pozneje so izhajale »Kmetijske in rokodelske novice« kot strokovni list, ki pa je prinašal tudi politične in književne prispevke. Izhajal je od 1. 1843—1900.

Kje je odkrito v naši državi staroslovensko svetišče? Staroslovensko svetišče je bilo odkrito v letih 1946—1947 ob arheoloških izkopavanjih v Ptujju, ki jih je vodil slovenski arheolog Josip Korošec. Sredi svetišča se nahajal vzvišen prostor, ki je služil kot oltar. Ptujsko svetišče je najstarejše in izvira iz VII. ali VIII. stoletja.

Katerih metuljev je več, dnevni ali nočni? Nočnih metuljev je več kakor dnevni. V Jugoslaviji je vsega okrog 200 vrst dnevni metuljev, dočim je nočnih nad 2000 vrst. Nočni metulji se pojavijo po sončnem zahodu, čez dan pa mirujejo v svojih skrivališčih.

Kateri veter je hitrejši, burja ali košava? Burja pihava z večjo hitrostjo kakor košava. Hitrost

ca (105,5 l), Mestni vrh (101,5 l), Nova vas (95 l), Spuhlja (82,5 l), Štuki (74 l), Rabelčja vas (71,5 litrov), Orešje (70,5 l), Turnišče (61 l), Podvinci (59,5 l), Grajenca (59) Zg. Hajdina (57,5 l), Sp. Hajdina (53,5 l), Vičava (53 l), Brstje (50 l), Kicar (45 l), Zabjek (44 l), Zg. Hajdina (25 l), Placar (12,5 l) in Pobrežje (9 l).

Ostale vašje dajejo direktno zelo malo mleka in je njihova naloga pri preskrbi mestnega prebivalstva z mlekom malenkostna. Tako dajejo n. pr. dnevno po dva litra mleka: Videm, Pacinje, Bukovci, Zabovci, Polenšak in Tržec. Samo po liter mleka pa: Osluščevci, Vurberk, Moškancji, Mestni log. Dornava. Poleg teh dajejo še Markovci 8 l, Skorba 5 l, Draženci 9 l, Zamušani 3 l in Velovlak 2 in pol litra mleka.

Cena mleka

Povprečna cena mleka pri kmetih in na trgu je bila 20 din, dočim je stalo mleko v mlekarnah 21 din. Zelo redki so primeri, da so kmetje prodajali mleko po ceni pod oz. nad 20 din za liter. Samo v dveh primerih je anketa ugotovila ceno 15 din in v sedmih primerih 25 din. Nekaj več je primerov s ceno 22 in 23 din. V splošnem pa so najceneje prodajali mleko socialistični kmetijski obrati, tako ekonomija v Orešju po 15 din. Zadruga Osojnik po 16 din in drž. posestvo Turnišče po 17 din liter. Edino Mestna ekonomija se je držala dnevne cene, t. j. 20 din.

PARTIZAN DORNAVA

Najmlajše partizansko društvo Dornava se je v nedeljo, 9. maja 1954, s telovadno akademijo odlično predstavilo svojim občanom in dokazalo, da se hoče z vztrajnim in smotrnim delom uvrstiti med najboljša društva v okraju.

Sporod je obsegal 14 točk, med temi pet na orodju. Prav vsi oddelki od najmlajših pa do članov so pokazali, da so od ustanovitve v letošnjem februarju pridno in vztrajno telovadili. Uspeh ni izostal, saj so zadržano dvorano napolnili do zadnjega sedeža domačini, ki niso štedili s priznanjem ter s tem dokazali, da cenijo prizadevanje Partizana. Pohvalno je tudi to, da so telovadci (46) in telovadke (53) nastopili že v enotnih telovadnih krojih, kar sta omogočili s prispevkom tudi krajevna organizacija ZB in domača KZ, ki jim radevolje stavila na razpolago tudi svojo dvorano.

Za lep telovadni popolne gre zasluga načelniku društva tov. Antonu Čušu in bratoma Jakobu in Francu, prav tako pa tudi vodnicama Nuši Križanovi in Anici Trofenkovi.

Vsem telovadcem in vodnikom k prvemu uspehu iskreno čestitamo Dornavčane pa prosimo in pozivamo, da se strinjajo in pomagajo mlademu društvu.